

*Plany na przyszłość osób z Białorusi i Ukrainy
studiujących w Polsce
– szansa na zastępowalność pokoleń?*

*Dr hab. Bohdan Rożnowski, dr Dorota Bryk, dr Paweł Kot
Instytut Psychologii KUL*

*PRZESTRZEŃ, GOSPODARKA, SPOŁECZEŃSTWO - wymiary mobilności Polaków w XXI w.
Kazimierz Dolny, 26-27 września 2016 r.*

Informacje o projekcie

- Badania zostały przeprowadzone w ramach projektu „**Europejski Uniwersytet Wschodni**” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Projektu Erasmus+ i realizowanego w terminie 1 września 2014 – 31 sierpnia 2016 przez:
- **Urząd Miasta Lublin** (lider projektu)
- **Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (KUL)**,
- **Politechnikę Lubelską (PL)**,
- **Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS)**,
- **Mykolas Romeris University (Litwa)**,
- **Katolícka Univerzita v Ružomberku (Słowacja)**,

Co chcemy powiedzieć

- Założenia metodologiczne
- Narzędzia badawcze
- Charakterystyka próby badawczej
- Perspektywy zastępowalności przez studentów z Białorusi i Ukrainy
- Czas i miejsce na dyskusję

Założenia metodologiczne

- Triangulacja metodologiczna
- Badanie jakościowe – wywiad pogłębiony
 - 20 wywiadów z przedstawicielami wszystkich krajów PW
 - Standaryzowany schemat wywiadu;
 - Zespół składa się z osób pochodzących z krajów PW;
 - Szkolenie dla osób prowadzących wywiad
- Badanie ilościowe – kwestionariusz ankiety
 - 150 ankiet
 - Standaryzowany kwestionariusz
 - Przeszkoleni ankieterzy w terenie

Badanie ankietowe

- **KWESTIONARIUSZ ZADOWOLENIA ZE STUDIÓW W LUBLINIE** (np. Kierunki studiów w Lublinie są atrakcyjne dla studentów zagranicznych, Oferta Akademickiego Biura Karier bierze pod uwagę możliwości i potrzeby studentów z PW, Udział w zajęciach podczas studiów przyczynił się do nabycia przez Ciebie nowej wiedzy, umiejętności; Nabyte przez Ciebie podczas studiów wiedza i umiejętności podnoszą szanse na Twoje zatrudnienie (zatrudnialność).

Badana populacja i próbka badawcza

kraj	KUL	PL	UM	UMCS	UP	WSEI	WSNS	WSPA	WSSP	Suma Wynik
Armenia		1	1	1		3				6
Azerbejdżan			1					1		2
Białoruś	40	6	5	104	8	2		3	12	180
Gruzja	3									3
Mołdawia			1							1
Ukraina	241	331	6	954	90	436	10	271	464	2803
Suma Wynik	284	338	14	1059	98	441	10	275	476	2995

Badania ilościowe – liczebność próby

Kraj pochodzenia	Częstość	Procent
Białoruś	63	41,2
Ukraina	88	57,5
Brak danych	2	1,3
Ogółem	153	100,0

Pytania	Grupy badanych	Kategorie odpowiedzi									
		1 – z pewnością nie		2 – raczej nie		3 – waham się		4 – raczej tak		5 – zdecydowanie tak	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Wróć do swojego kraju	Kraj pochodzenia - Białoruś	9	14,3	16	25,4	29	46,0	6	9,5	3	4,8
	Kraj pochodzenia - Ukraina	18	20,5	20	22,7	37	42,0	8	9,1	5	5,7
	łącznie	27	17,6	36	23,5	67	43,8	14	9,2	9	5,9
Podejmę dalsze studia w Polsce	Mężczyźni	7	10,8	6	9,2	16	24,6	26	40	10	15,4
	Kobiety	5	5,7	8	9,1	19	21,6	46	52,3	10	11,4
	- Białoruś	4	6,3	5	7,9	20	31,7	27	42,9	7	11,1
	- Ukraina	7	8,0	9	10,2	15	17,0	44	50,0	13	14,8
	łącznie	12	7,8	14	9,2	35	22,9	72	47,1	20	13,1
Pozostanę w Polsce i będę tu szukać pracy	Mężczyźni	5	7,7	4	6,2	19	29,2	27	41,5	10	15,4
	Kobiety	3	3,4	5	5,7	32	36,4	33	37,5	15	17,0
	- Białoruś	2	3,2	4	6,3	25	39,7	21	33,3	11	17,5
	- Ukraina	5	5,7	5	5,7	25	28,4	39	44,3	14	15,9
	łącznie	8	5,2	9	5,9	51	33,3	60	39,2	25	16,3
Spróbuję wyjechać na studia do innego kraju Unii Europejskiej	Mężczyźni	4	6,2	11	16,9	16	24,6	20	30,8	14	21,5
	Kobiety	6	6,8	14	15,9	24	27,3	29	33,0	15	17,0
	- Białoruś	3	4,8	12	19,0	20	31,7	15	23,8	13	20,6
	- Ukraina	5	5,7	13	14,8	20	22,7	34	38,6	16	18,2
	łącznie	10	6,5	25	16,3	40	26,1	49	32,0	29	19,0
Poszukam pracy w którymś z krajów UE	Mężczyźni	5	7,7	8	12,3	13	20,0	24	36,9	15	23,1
	Kobiety	5	5,7	10	11,4	23	26,1	30	34,1	20	22,7
	- Białoruś	3	4,8	7	11,1	16	25,4	23	36,5	14	22,2
	- Ukraina	5	5,7	11	12,5	20	22,7	31	35,2	21	23,9
	łącznie	10	6,5	18	11,8	36	23,5	54	35,3	35	22,9

Strategie inkulturacji (Berriego)

Deklarowane strategie inkulturacji	N	M	SD
asymilacja	153	2,70	0,82
integracja	147	3,98	0,74
separacja	150	2,24	0,81
marginalizacja	150	2,08	0,91

Zawartość wywiadu

- **Przywitanie z uczestnikiem wywiadu**
- Przedstawienie siebie i uzyskanie zgody na udział w badaniu, które potrwa nie dłużej niż 45 minut.
- **Wprowadzenie:** „Chciałbym/-ałabym prosić o odpowiedź na listę pytań, które mają na celu zgromadzenie informacji na temat codziennego życia, warunków bytowych w Lublinie oraz ofert udostępnianych przez lubelskie uczelnie studentom zagranicznym. Proszę o szczere odpowiedzi. Czas na naszą rozmowę nie jest limitowany. Gdyby w trakcie zadawania przez mnie pytania okazało się, że jego treść lub idea nie są zrozumiałe, proszę o zwrócenie mi uwagi, a postaram się udzielić szczegółowego wyjaśnienia. Jeżeli któreś z pytań okaże się krępujące, lub nie chcesz udzielić na nie odpowiedzi, proszę o poinformowanie mnie o tym.
- Nasza rozmowa zostanie nagrana, a nagranie zostanie wykorzystane wyłącznie w celach badawczych. W trosce o zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i anonimowości możliwe jest wystąpienie w rozmowie pod pseudonimem.
- Czy jest coś, o co chciałbyś zapytać przed rozpoczęciem wywiadu?”
- Informacje o respondencie:
- Opinie na temat oferty programowej lubelskiej uczelni
- Opinie na temat miasta Lublina
- Relacje z innymi
- **Plany na przyszłość**
- Zakończenie wywiadu.
- Podziękowanie za udział w wywiadzie i poświęcony czas
- Całość wywiadu: [Scenariusz wywiadu pogłębionego.doc](#)

Plany na przyszłość respondentów

Wśród zebranych wypowiedzi można też znaleźć takie, które wskazują na konkretny zamiar pozostania w Polsce. W swoich wypowiedziach respondenci akcentują różne możliwości, ale nie uwzględniają powrotu do swojego kraju.

- *Jeżeli pojawi się taka możliwość, to chciałabym dostać się do pracy związanej z moim kierunkiem **w Polsce albo szukać oferty pracy za granicą.** (20_K_Ukraina)*
- *Po zakończeniu studiów **planuję otworzyć swoje dzieło (biznes) w Polsce.** Wiem, że to potrzebuje dużo pracy, lecz to jest jednym z moich celów w życiu. (17_M_Mołdawia)*

Niektórzy respondenci deklarują chęć powrotu do swojego kraju. Jednak nawet wtedy siła asercji powrotu jest słaba lub odłożona w czasie poprzez podkreślenie istnienia alternatywnych rozwiązań albo braku ostatecznej decyzji i posiadania tylko pewnych preferencji:

- *Po ukończeniu studiów **chciałabym** wrócić do swojego kraju i swoim doświadczeniem zdobytym w Polsce wprowadzać zmiany najlepsze w moim kraju. **Nie wykluczam** przyszłości związanej z pracą w Polsce. (18_K_Ukraina)*

Podsumowanie - plany na przyszłość

- Studenci zza wschodniej granicy studiujący w Polsce są grupą o dużym potencjale dla zastępowalności pokoleniowej.
- Preferują partnerski – integracyjny sposób inkulturacji, co wymaga od Państwa posiadania polityki integracyjnej dla cudzoziemców,
- Niewielki odsetek chce powrócić do swojego kraju pochodzenia,
- Planują pozostać w Polsce albo poszukać sobie miejsca do życia w którymś z krajów UE,
- Potrzeba zachęty dla studentów imigrantów do wyboru Polski jako kraju docelowego,

Dziękuję za uwagę

Bohdan Rożnowski bohroz@kul.pl

